



2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa



ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA



NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Projektas „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

Pažinimo kompetencija

Jurga Trimonytė Bikeliene ir Rimas Norvaiša
2020 m. gegužės 26 d.

Pažinimo kompetencija

APIBRĖŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimai pažinti save ir pasaulį įgyjami įsisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.

Pažinimo kompetencija

APIBRĖŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimai pažinti save ir pasaulį įgyjami **įsisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.**

Pažinimo kompetencija

APIBRĖŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimai pažinti save ir pasaulį įgyjami **įsisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.**

- Tai žinios, kurių įgijimui individas neturi evoliucijos eigoje susiformavusių įgimtų pastolių.

Pažinimo kompetencija

APIBRĖŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimai pažinti save ir pasaulį įgyjami **įsisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.**

- Tai žinios, kurių įgijimui individas neturi evoliucijos eigoje susiformavusių įgimtų pastolių.
- Tai biologiškai antrinės žinios pagal evoliucinę pedagoginę psichologiją.

Pažinimo kompetencija

APIBRĖŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimai pažinti save ir pasaulį įgyjami **įsisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.**

- Tai žinios, kurių įgijimui individas neturi evoliucijos eigoje susiformavusių įgimtų pastolių.
- Tai biologiškai antrinės žinios pagal evoliucinę pedagoginę psichologiją.
- Mokyklinis pažinimas reikalauja valios pastangų ir atkaklumo, o motyvacija mokykliniam pažinimui gali būti ir vidinė, ir išorinė kildinama iš bendrų visuomenės poreikių.

Pažinimo kompetencija

APIBRĖŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimai pažinti **save ir pasaulį** įgyjami įsisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.

Pažinimo kompetencija

APIBRĒŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai motyvācija ir gebejimai pažinti **save ir pasauli** igyjami isisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.

„Save“ reiškia „savo mąstymą“.

Pažinimo kompetencija

APIBRĖŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimai pažinti **save ir pasaulį** įgyjami įsisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.

Pažinti pasaulį reiškia pirmos eilės kognityvinius gebėjimus.

Pažinimo kompetencija

APIBRĖŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimai pažinti **save ir pasaulį** įgyjami įsisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.

Pažinti pasaulį reiškia pirmos eilės kognityvinius gebėjimus.

Antros eilės metakognityviniai gebėjimai reiškia žinojimą apie savo (ir kito) žinojimą.

Pažinimo kompetencija

APIBRĖŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimai pažinti **save ir pasaulį** įgyjami įsisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.

Pažinti pasaulį reiškia pirmos eilės kognityvinius gebėjimus.

Antros eilės metakognityviniai gebėjimai reiškia žinojimą apie savo (ir kito) žinojimą.

- D.Kuhn (1999) taip apibrėžė kritinį mąstymą.

Pažinimo kompetencija

APIBRĒŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai motyvācija ir spējējimai pažinti **save ir pasauli** iġyjami iġsisavinānt ŷmonijos kultūrinē patirti.

Pažinimo kompetencija apima:

- (1) dalyko ŷinias ir spējējumus;
- (2) kritinē māstymā;
- (3) problemū sprendimā;
- (4) mokējimā mokytis.

Pažinimo kompetencija

APIBRĖŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai **motyvacija ir gebėjimai** pažinti save ir pasaulį įgyjami įsisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.

Pažinimo kompetencija

APIBRĖŽTIS

Pažinimo kompetencija – tai **motyvacija ir gebėjimai** pažinti save ir pasaulį įgyjami įsisavinant žmonijos kultūrinę patirtį.

- Mąstymas reikalauja pastangų, tad mąstymui reikalinga motyvacija.

Pažinimo kompetencija



KRITINIS MĄSTYMAS

D.T. Willingham. How to Teach Critical Thinking. (2019)

Neuromokslininkai yra vieningi manydami, kad dalyko turinio žinios yra esminės siekiant efektyvaus kritinio mąstymo.

Projektas „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

Pažinimo kompetencija



KRITINIS MĄSTYMAS

D.T. Willingham. How to Teach Critical Thinking. (2019)

Jūs mąstote kritiškai, jei

- (1) mąstymo rezultatu yra kažkas naujo
- (2) mąstoma savo iniciatyva
- (3) mąstymas veiksmingas, t.y. laikotės tam tikrų formalumų ir todėl mąstymo rezultatas gali būti naudingas.

Projektas „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

Pažinimo kompetencija



KRITINIS MĄSTYMAS

D.T. Willingham. How to Teach Critical Thinking. (2019)

Keturių žingsnių rekomendacija kritinio mąstymo ugdymui BU programoje:

- (1) apsispręsti ką reiškia kritiškai mąstyti konkrečiame dalyke;
- (2) apsispręsti kokios temos yra būtinos kritiniam mąstymui;
- (3) suplanuoti kritiniam mąstymui būtinų konkrečių gebėjimų ugdymo seką;
- (4) suplanuoti kokius gebėjimus kartoti ir po kiek laiko.

Pažinimo kompetencija

KRITINIS MAŠTYMAS

Emily R. Lay. Critical Thinking: A Literature review. Pearson, 2011.

- (1) Filosofinė prieiga
- (2) Kognityvinės psichologijos prieiga
- (3) Edukologinė prieiga

Pastaroji susijusi su Bloom'o taksonomija.

Pvz., kritinis mąstymas „siejamas su asmens gebėjimu komunikuoti ir analitiškai mąstyti identifikuojant ir sprendžiant vietos problemas“.

Lietuvoje aukštesnio lygio mąstymo ugdymo priemone dažnai laikomas konkursinių, olimpiadinių uždavinių sprendimas.

Pažinimo kompetencija



Sandų raiška

Dalyko žinios ir gebėjimai

- Mokymo(si) objektai ir sąvokos
- Pagrindiniai dalyko faktai ir idėjos
- Dalyko procedūros ir jų taikymas

Kritinis mąstymas

- Dalykui būdinga mąstymo forma
- Dalykui būdingas pagrindimo būdas
- Žinios skirtinguose kontekstuose

Problemų sprendimas

- Kelia klausimus
- Identifikuoja problemas ir sprendimų idėjas
- Sprendžia problemas ir įgyvendina idėjas

Mokėjimas mokytis

- Reflektuoja mokymosi procesą
- Mąsto apie mąstymą (metakognicija)

AČIŪ UŽ DĖMESĮ

Projektas „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“